

Broerstraat 5

➤ **RUG koestert Nobelprijswinnaar Zernike**

RuG

Academische Opleidingen Groningen

Geef leiding aan uw carrière

Academische Opleidingen Groningen (AOG) maakt universitaire kennis toegankelijk voor bedrijven, instellingen en personen. Namens de Rijksuniversiteit Groningen biedt AOG (aankomende) managers de mogelijkheid zich op strategisch niveau verder te ontwikkelen binnen hun vakgebied.

Academische Opleidingen Groningen reikt de noodzakelijke bouwstenen voor wetenschappelijk denken en handelen aan met haar bedrijfskundige programma's. Belangrijke kenmerken van de programma's zijn verdieping en verbreding van kennis en inzichten op wetenschappelijk niveau. Het onderwijs is kleinschalig en interactief ingevuld. De volgende disciplines staan centraal:

- Organisatie & verandering
- Strategisch management
- Marketing management
- Human resource management
- Kennis- en informatiemanagement
- Financieel management

Het bedrijfskundige aanbod omvat twee programma's: de Flexibele Bedrijfskundige Leergang en het Verkort Doctoraal Bedrijfskunde.

> Flexibele Bedrijfskundige Leergang

Een kort en intensief programma dat u inzicht verschaft in de hedendaagse bedrijfsvoering. Na afronding kunt u complexe problemen binnen de organisatie vanuit verschillende disciplines overzien. U bent in staat een bijdrage te leveren aan het beleid van de organisatie.

> Verkort Doctoraal Bedrijfskunde (drs./MSc)

Deze deeltijdopleiding maakt het u mogelijk om werk en studie te combineren en in 2½ jaar af te studeren als Master of Science in Business Administration. Het programma gaat uit van uw gedegen kennis en ervaring op het gebied van bedrijfsvoering en is erop gericht hier wetenschappelijke verdieping aan toe te voegen. U leert op strategisch niveau visie, verandering en operationalisering consistent met elkaar te verbinden. Na succesvolle afronding bent u gerechtigd de academische titel doctorandus en de internationale titel Master of Science in Business Administration (MSc) te voeren.

Rijksuniversiteit Groningen
RUG

Bel voor een studieadvies 050 - 316 20 34 • www.aog.nl

Stuur mij de brochure:

- Flexibele Bedrijfskundige Leergang
 Verkort Doctoraal Bedrijfskunde
 Bel mij voor een studieadvies

Naam : _____ M/V
 Functie : _____
 Bedrijf : _____
 Adres/organisatie : _____
 Pc/Plaats : _____

Telefoon : _____ (overdag)

Fax : _____

E-mail : _____

Voortopleiding : _____

Mogen wij u in de toekomst via e-mail op de hoogte houden van ons opleidingsaanbod? Ja Nee

U kunt dit ingevulde formulier faxen naar 050 - 316 23 00 of opsturen naar AOG, antwoordnummer 7002, 9700 VD Groningen.

Inhoud

4 'Natuurkunde leerde ik aan de eettafel'

Vijftig jaar na de Nobelprijzuitreiking bezoekt Frits Zernike jr. de RUG, waar hij college heeft gevolgd bij zijn beroemde vader

6 De grootsheid van het Russische landschap

Na de succesvolle Repin-tentoonstelling zet Patty Wageman samen met Henk van Os opnieuw een 'Russische' tentoonstelling op in het Groninger Museum

9 Ain wondre Stad

10 Straatvechter van de lange adem

Rogier van der Weerd kreeg de Wolters-Noordhoff Academieprijs voor zijn scriptie over cameratoezicht

12 Groningse stempel: Over het nut van menselijkheid

Bram Rutgers van der Loeff, secretaris van de stichting NCW, over ondernemen en mens-zijn

13 Column W.K.B.

14 Seksualiteit werkt als een vergrootglas

Harry van de Wiel en Willibrord Weymar Schulz ontwikkelden zich samen tot hooggeleerde seksuologen

16 Trouwe viervoeters

Een kort verhaal van Rudy Kousbroek

18 Alalay is een uitroep van kou

Jorinde Klungers schreef een scriptie over voormalige straatjongens in Bolivia

20 Uitgelicht

21 Column Lidy Bosker

22 Voorjaarsdiner 2004

24 Life Long Learning

Peter Kuntz, teammanager bij de Stichting Univé Rechtshulp

26 In de voetsporen van Aeneas.

Herhaling van een Italiëreis voor alumni

28 Alumni Achteraf

Foto voorpagina: Egbert de Boer, Fotégro

De Zernikeborg (links) is een nieuwe aanwinst op het universitaire Zernikecomplex aan de noordwest-rand van Groningen.

Redactioneel

In de roman *Onder professoren* van W.F. Hermans treedt de hoogleraar Rufus Dingelam op, die de Nobelprijs voor scheikunde heeft gewonnen. Als het verhaal geen fictie was geweest, had de RUG nu ongetwijfeld een Dingelam-collegezaal, een Dingelam-instituut, een Dingelam-leerstoel en wat dies meer zij.

Een Nobelprijs geldt immers als de hoogste waardering voor wetenschappelijk onderzoek. Onze universiteit kan er prat op gaan dat Heike Kamerlingh Onnes, die in 1913 de Nobelprijs voor natuurkunde ontving, in Groningen gestudeerd heeft en gepromoveerd is. Ook de Hongaarse Albert Szent-Györgyi, die in 1937 een Nobelprijs ontving, heeft een Gronings tintje. Deze ontdekker van de vitamine C werkte van 1922-1926 aan onze universiteit.

Terecht is de RUG echter het meest trots op haar eigen hoogleraar Frits Zernike, aan wie in 1953 de Nobelprijs voor natuurkunde werd uitgereikt. Zijn naam is verbonden aan allerlei instellingen en locaties

zowel buiten als binnen de universiteit, zoals het universitaire Zernike-complex, waarvan een deel op de voorpagina prijkt. Het is nu precies vijftig jaar geleden dat Zernike de onderscheiding uit handen van de Zweedse koning ontving. De RUG herdacht dit heuglijke feit met allerlei activiteiten. In dit nummer haalt de zoon van de Nobelprijswinnaar, Frits Zernike junior, herinneringen op.

Over mijlpalen gesproken, ook ons alumni-magazine heeft iets te vieren. Voor het eerst overschrijdt de oplage van Broerstraat 5 de magische grens van 50.000. Dat is een grote menigte mensen, die allen onderwijs en vorming genoten hebben bij onze Groningse universiteit. U verkeert in groot – en goed! – gezelschap.

Prettige kerstdagen en een gelukkig nieuwjaar!

De redactie

'Natuurkunde leerde ik

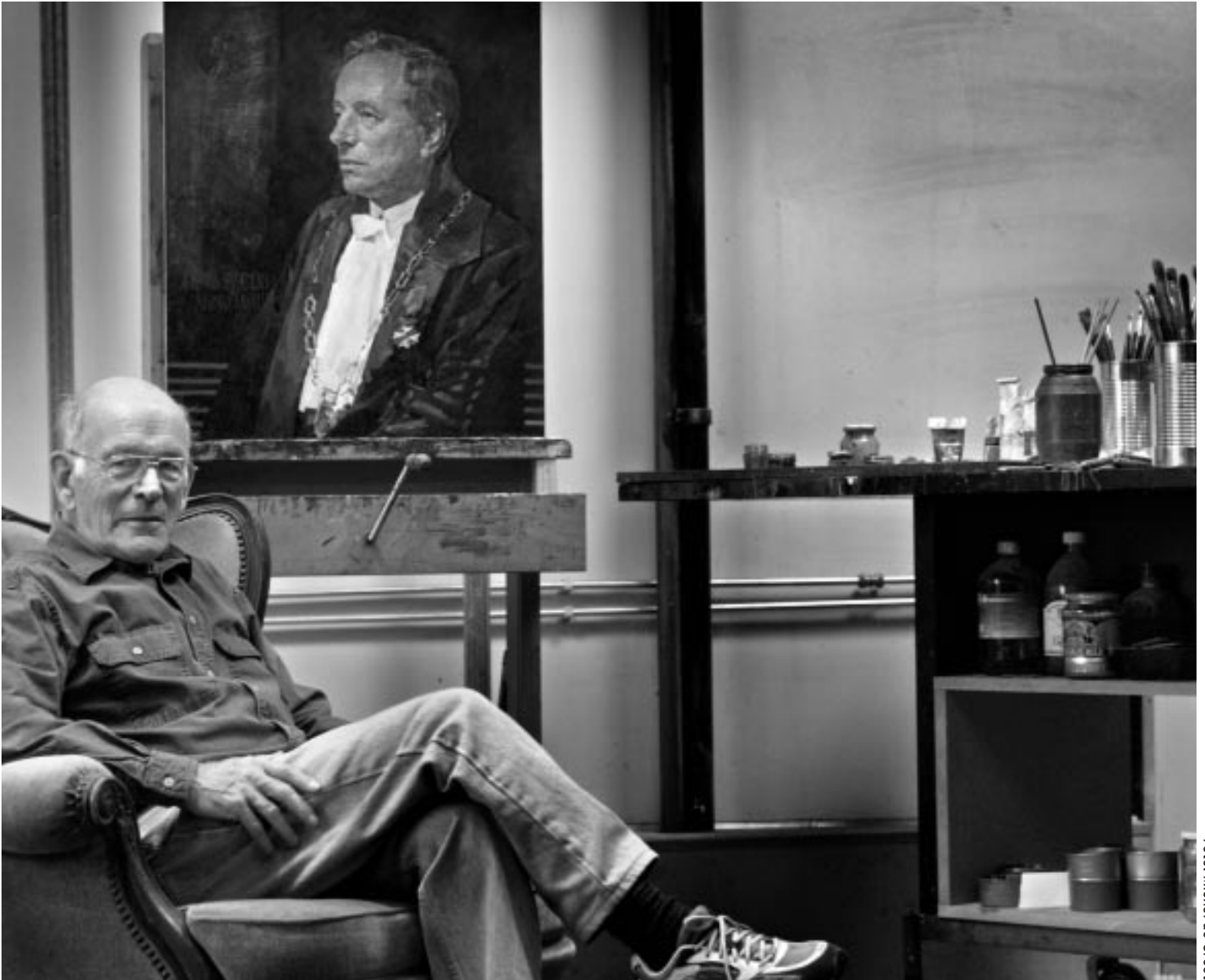

Foto: Michel de Groot

Zernike junior in het atelier van Tijn Roebroek, bij het portret van senior.

Terwijl Frits Zernike junior in Groningen natuurkunde studeerde, kreeg zijn vader de Nobelprijs in die discipline. Maar de carrière van de zoon werd meer beïnvloed door de lancering van Spetnik.

'Ik ben eigenlijk met natuurkunde opgegroeid', herinnert Frits Zernike junior (1930) zich. 'Vader was een geboren leraar en allerlei eenvoudige principes heb ik aan de eettafel geleerd.' Senior nam zijn zoon ook mee naar het lab, op zondagen.

Zernike raakte geboeid door het vakgebied en schreef zich in 1949 in voor de studie natuurkunde. Toch viel de studie hem soms wat zwaar: 'Vooral de wiskunde was erg abstract. Ik ben geen goede wiskundige, in tegenstelling tot mijn vader.'

Vader en zoon praatten vaak over natuurkunde. Foto's in het archief van het Universiteitsmuseum tonen de twee Zernikes, gebogen over een opstelling of apparaat. Zernike junior vergezelde zijn vader ook wel, bijvoorbeeld op een bezoek aan de firma

aan de eettafel'

Zeiss, die de fase-contrastmicroscop verder ontwikkelde. Dat was de uitvinding waarvoor Zernike senior in 1953 de Nobelprijs was toegekend.

Telegram

'Ik was de eerste die hem dat vertelde. Toevallig was ik in mijn ouderlijk huis toen een Zweedse journalist aanbelde. Hij wilde mijn vader hebben. Waarom, vroeg ik. "It's a secret", zei hij. Daar nam ik geen genoegen mee en toen vertelde

reactie.' Pas toen het telegram uit Stockholm binnenkwam, op 5 november, kon hij het echt geloven.

Zernike junior studeerde in die periode nog, maar herinnert zich geen grote opwinding onder zijn medestudenten. 'Ik stond niet direct in het middelpunt of zo. Wel waren er goedmoedige opmerkingen, zo van "je studie wordt nu zeker met Zweedse kronen gefinancierd?" Verder veranderde er eigenlijk niets.'

daar niet in mee, ze kenden elkaar al van vóór die tijd. Ik had gewoon, net als zoveel anderen, baat bij het netwerk van mijn vader. Dat helpt om een baantje te krijgen, maar niet om het te houden. Dat moet je zelf doen.' Wel studeerde Zernike op een gunstig tijdstip af: in 1957 lanceerden de Russen de eerste ruimtesonde, Spoetnik 1. De Amerikanen zetten alles op alles om hun achterstand in te lopen, waardoor de werkgelegenheid voor natuurkundigen enorm toenam. Zernike junior bleef in de VS, werkte in de optica en later in de micro-lithografie voor de productie van computerchips. Niet als 'de zoon van', maar gewoon als Frits Zernike. ■

René Franssen

www.rug.nl/corporate/nieuws/kortnieuws/zernike50

Frits Zernike jr viert herdenking beroemde vader mee

hij dat volgens zijn informatie mijn vader de Nobelprijs zou krijgen.'

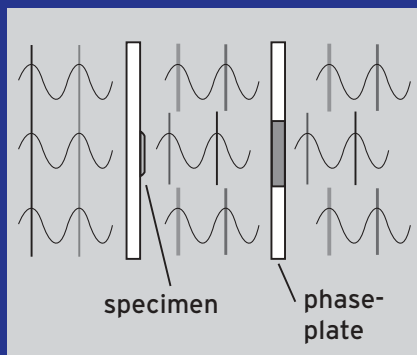
Zernike junior bracht de journalist naar het restaurant waar zijn vader met een collega en een uitgever zat te lunchen. 'Het was op de hoek van de Heerestraat en de Pelsterstraat. Ze zaten op de bovenverdieping. Ik wenkte mijn vader, maar hij liet me naar boven komen. Daar vertelde ik het nieuws. "Dat is een grap", was zijn eerste

Spoetnik

Zernike junior studeerde af in 1956. 'Ik heb nog bij mijn vader tentamen gedaan. Dat was wel een wonderlijke ervaring. En ik heb natuurlijk op het lab gewerkt tijdens mijn studie.' Na zijn afstuderen wilde hij graag een tijdje naar Amerika. Een kennis van zijn vader was daar net een eigen bedrijfje begonnen en kon wel een natuurkundige gebruiken. 'De Nobelprijs speelde

Fase-contrast

Levende cellen zijn bijna altijd doorzichtig. Met een gewone microscoop zijn de details nauwelijks te bestuderen, tenzij ze met kleurstoffen behandeld zijn. Maar daardoor worden de cellen gedood. Licht is op te vatten als een golf, met pieken en dalen. Het punt op de golf wordt de fase genoemd. Licht uit één bron is in fase, dat wil zeggen: op gelijke afstand van de lichtbron bevindt de hele bundel zich

op hetzelfde punt in de golfbeweging. Zernike realiseerde zich dat het licht dat door een cel gaat een klein beetje vertraagd wordt ten opzichte van het licht dat er langs gaat (zie afbeelding). Het vertraagde licht raakt daarbij een klein beetje uit fase met de rest van de lichtbundel. Via een natuurkundig principe dat interferentie wordt genoemd, zijn dergelijke faseverschillen zichtbaar te maken. Zernike ontwierp een aanpassing voor de microscoop die het faseverschil door interferentie in een contrast verschil omzet, waardoor de cel zichtbaar wordt. Het verschil in fase tussen delen van de lichtbundel die door verschillende onderdelen van de cel gaan, zorgt er zo voor dat er met de fase-contrastmicroscop details in levende, ongekleurde cellen waar te nemen zijn.

De grootsheid van het Russische landschap

Ivan Sjisjkin
Middag, in de omgeving van Moskou, 1869
Olieverf op doek,
Foto: Tretjakovmuseum, Moskou

Het is druk. Héél druk. Patty Wageman, kunsthistorica en RUG-alumna, is conservator bij het Groninger Museum en verantwoordelijk voor de grote tentoonstellingen. Ze deed de tentoonstellingen van Philippe Starck en 'Fatale vrouwen'. Nu vraagt de nieuwe expositie 'Het Russische landschap' heel veel energie. De catalogus moet af, de schilderijen moeten naar Nederland gehaald en de pr-machine moet draaien.

Toen ze kunstgeschiedenis ging doen, werd er gezegd dat ze 'voor een uitkering ging studeren'. Patty Wageman was eigenwijs: 'Ik dacht: als ik goed ben, lukt het vast wel.' Ze had gelijk. Als conservator heeft ze een functie die veel mensen als een droombaan zouden noemen. Ze verzorgt de grote tentoonstellingen voor een van de belangrijkste musea van Nederland, ze reist regelmatig naar het buitenland om materiaal uit te zoeken en werkt samen met kunst-grootheden als Henk van Os, die ze erg bewondert. 'Hij is heel charismatisch, borrelt van de ideeën. Hij lééft echt voor de kunst.'

Repin

Haar werk in het Groninger Museum begon in 2001 ten tijde van de voorbereidingen van de tentoonstelling over Ilja Repin. De 'lijst' met werken was toen al opgesteld, maar de productie was nog in volle gang. Wageman viel er middenin en kreeg meteen de kans te laten zien wat ze kon. 'Die tentoonstelling was zo'n enorm succes. We werden er totaal door overdonderd. De negentiende-eeuwse Russische kunst bleek voor veel mensen een eye-opener. Ze kenden de avant-garde kunst en het sociaal realisme, maar dit was nieuw en meteen héél erg populair.' Meteen ná Repin werd daarom al gesproken over een vervolg. Deze keer moesten de Russische landschapsschilders uit de

Patty Wageman

negentiende eeuw centraal staan. Henk van Os wilde, net als bij de Repintentoonstelling, graag meewerken. En nu was Wageman er vanaf het begin bij.

Eindeloosheid

'De Russische musea reageerden meteen heel enthousiast', vertelt ze. 'Tot nu toe was er vanuit het buitenland weinig belangstelling voor deze periode, maar voor henzelf is het heel belangrijk. Vandaar.' Ze reisde samen met Henk van Os, museumdirecteur Kees van Twist en slavist Sjeng Scheijen naar St. Petersburg, Moskou, Nizni Novgorod (Gorki) en Kiev om schilderijen uit te zoeken. Bijzondere doeken, vindt Wageman. 'Alleen al de formaten. De Franse landschapsschilders namen hun werk mee naar buiten, dat moest dus een beetje handzaam blijven. Maar deze schilderijen

werden in het atelier gemaakt: er zijn er bij van wel tweeënhalve meter.'

Maar ook de Russische visie op het landschap is heel anders dan wat wij Nederlanders gewend zijn. 'Het klimaat is veel extremer, dus de omgang met het land is anders. Het is veel groter, maar ook veel machtiger. De eindeloosheid en grootsheid van het land wordt in beeld gebracht. Wij kennen dat niet, zeker niet in Nederland.'

Als de tentoonstelling dan in april 2004 is afgelopen, zal deze verhuizen naar de National Gallery in Londen. Ook dat is betrekkelijk ongewoon voor het Groninger Museum. 'De tentoonstellingen worden steeds groter en prestigieuzer', zegt Wageman. 'En dan is het jammer als ze alleen hier te zien zijn. Vandaar dat we ernaar streven dat zo'n expositie verder reist.'

Foto: Niranyana Jayamary

Mastbos

In de catalogus van de tentoonstelling doet Henk van Os een persoonlijke ontboezeming. Een citaat:

'Geschilderde natuur is doorgaans geruststellend. Hoe hoog de golven ook staan, hoe koud de winter ook moge zijn, jij blijft comfortabel kijken. Het is maar een zee- of wintergezicht. Hoe onherbergzaam of overweldigend geschilderde natuur ook moge zijn, er zit altijd een lijst omheen. Je kunt er niet in verdwalen, want het is een voorstelling. Toch komt het een enkele keer voor dat een kijker overstuur raakt door het zien van een geschilderd landschap.

Een van de weinige momenten waarop ik ook verbijsterd was door het zien van

een geschilderd landschap, was voor het schilderij Mastbos uit 1898 van Ivan Sjisjkin in het Russisch Museum in St. Petersburg. Je bent opeens midden in een bos, een ondoordringbaar woud. Het schilderij is zo groot dat je de grenzen ervan uit het oog verliest. Zulke monumentale landschappen was ik niet gewend en alleen al daarom kijk je op van zo'n enorm groot landschapsbeeld. Maar Sjisjkin houdt zich ook niet aan de normale afspraken voor bosgezichten. Hij doet het voorkomen alsof dat enorme doek nog niet groot genoeg is om een geordend overzicht van een bos te geven. Het is aan alle kanten een uitsnede uit een wereld, die de lijst onmogelijk in zijn geheel kan bevatten. Daardoor

Henk van Os: 'Verbijsterd door een geschilderd landschap'

weet je zeker dat het woud eindeloos doorgaat, met hier en daar een open plek, waardoor je de ondoordringbaarheid ervan extra bewust wordt...'

Christien Boomsma

'Het Russische landschap' is te zien van 14 december 2003 t/m 18 april 2004 in het Groninger Museum. Ook het schilderij 'Mastbos' maakt deel uit van de tentoonstelling.

Ivan Sjisjkin
Het Mastbos, 1898
Olieverf op doek
©Russisch Museum, St.Petersburg

..... Nieuwe academieportretten ❖

Een haperende eeuwenoude traditie lijkt de laatste jaren steeds meer op stoom te komen. Dit jaar nog, op 17 december, worden negentien nieuwe hoogleraarportretten aangeboden aan de RUG door de geportretteerden of hun familie. Een bijna 400 honderd jaar oud gebruik. Vanaf 1618 bezit de universiteit een groeiende verzameling portretten van rectores en hoogleraren. Een verzameling die met horten en stoten tot stand is gekomen. Er waren periodes dat er niet of nauwelijks

portretten bijkwamen. Tot drie jaar geleden leek dat opnieuw het geval. De senaatskamer was vol en pas na het besluit om ook schilderijen in de faculteitskamers onder te brengen is de collectie met bijna 60 exemplaren flink aangevuld. Hiermee heeft de RUG een bijzondere collectie van 300 historische maar ook eigentijdse portretten binnen de muren. Het schilderij van Zernike op pagina 4 is daar een van.

GRONINGEN. UNIVERSITEIT.
MAAR OOK TALLOZE
STRATEN, HUIZEN, BRUGGEN
PLEINEN MET EVEN ZOVEEL
HERINNERINGEN DAARAAN
VAST. BEKENDE OUD-RUG-
STUDENTEN VERTELLEN
OVER HUN SPECIALE PLEK.

Harm Kuipers (55) / hoogleraar
bewegingswetenschappen
Maastricht en wereldkampioen
schaatsen all-round 1975 / studeerde
geneeskunde van 1970 tot 1976 /
speciale plek: zijn oude huis aan
de Bloemstraat

Foto: Elmer Spaargaren

'Het was tegen Sinterklaas, ik dacht 4 december 1971, 's morgens vroeg. Ik zat te ontbijten. Radio erbij aan. Krantje. Mijn vriendin Marrie was de deur al uit. Ineens hoor ik glasgerinkel en geschreeuw. Ik loop naar het raam en zie de vlammen uit het huis naast ons slaan. De schrik sloeg me om het hart. In paniek heb ik wat belangrijke dingen in een sporttas gestouwd. Eerst mijn schaatsen en mijn slijpspullen. Ik was schaatser dus dat was het belangrijkste. Ik heb ook de schaatsen van Marrie gepakt. Toen mijn microscoop en mijn studieboeken. Ik zat vlak voor een tentamen histologie, vandaar. Ik kon niet alles tegelijk dragen, ben nog terug gegaan met een zakdoek voor mijn mond tegen de rook. Bij de overburen wachtte ik tot de brandweer klaar was. Het buurhuis is helemaal uitgebrand. Het bleek dat ze bezig waren

geweest tapijt te leggen, met de gaskachel erbij aan. De tapijtljm vloog in de fik. Van het ene op het andere moment stond de boel in lichterslaai. Een van de tapijtleggers raakte gewond.

Wij hadden veel rookschade. Alles stonk. De muren konden we schoonmaken met sopjes en een sauskwast. Maar het plafond was er te erg aan toe. Mijn vriendin vroeg mij om het te witten. Een klerewerk. Dus ik dacht: Weet je wat, ik schilder alleen de plekken die donker zijn geworden goed, en de rest iets minder. Ik was tevreden met het resultaat, dacht dat ik slim was geweest. Tot Marrie thuis kwam, het licht aandeed en uitriep: Wat heb je nou gedaan?' ■

Ellis Ellenbroek

Wat begon als een stevige discussie tussen vader en zoon, liep uit op een scriptie, beloond met de Wolters-Noordhoff Academieprijs. Alumnus Rogier van der Weerd (27) onderzocht de juridische haken en ogen van cameratoezicht. Het resultaat is een boek, elegant geschreven en van hoog wetenschappelijk niveau, aldus het juryrapport. Werkt cameratoezicht in de praktijk? Dat vroeg *Broerstraat 5* tevens aan de burgemeesters van Zwolle, Groningen en Vlaardingen (allen alumnus).

Straatvechter van de lange adem

‘Het begon aan de keukentafel. Mijn vader en ik raakten in discussie over cameratoezicht, een onderwerp dat toen veel in de media was. Mijn vader nam zonder twijfel stelling vóór. Hij wilde wel een stukje van zijn privacy opgeven in ruil voor een hogere mate van veiligheid. Mijn eerste instinct was: nee, ik ben tegen. Je moet niet in de waan van de dag allerlei grondrechten op de helling zetten, het recht op privacy is een groot goed.’

In zijn research trof Van der Weerd advocatenkantoor Bannenberg, Seebregts & Saey, dat in de Rotterdamse wijk Safflevenkwartier een zaak over cameratoezicht aanhangig had gemaakt. Een vermeende drugsdealer was aangehouden en door de rechter veroordeeld omdat hij zichtbaar voor de camera's op straat had staan dealen. ‘Het advocatenkantoor tekende hoger beroep aan bij het gerechtshof in Den Haag. Dat was mijn kans, dacht ik, in hoger beroep schiet ik dat cameratoezicht wel even lek.’

Jacques Wallage
burgemeester van Groningen
alumnus sociologie (1971)

‘Sinds 2000 hangen er veertien camera's in het Groningse uitgaansgebied. Ze hebben geleid tot aanzienlijk meer aanhoudingen en veroordelingen, minder onveiligheidsgevoelens, effectievere hulpverlening en een vermindering van de bezorgdheid over inbreuk op privacy. De effectiviteit van cameratoezicht is dus voldoende aangetoond. Helaas is het aantal geweldsdelicten niet gedaald.’

Foto: Elmer Spaargaren

Rogier van der Weerd

Heterdaad

De conclusies van de scriptie *Cameratoezicht, juridisch houdbaar of een politieke misser?* liegen er niet om. Cameratoezicht is een preventieve maatregel. Met andere woorden: het valt onder de pet van de burgemeester, in het bestuurscircuit. Wordt er een strafbaar feit geconstateerd op de beelden en doe je daar iets mee, dan sluip je het strafrecht binnen. Dit is geen probleem, zolang het maar politieagenten of opsporingsambtenaren zijn die de camerabeelden bekijken. Laat je dat als gemeente over aan een particuliere beveiligingsdienst, dan ontbreekt elke juridische grondslag voor nadere actie. Zo was het geval in de Rotterdamse kwestie. Al haalde Van der Weerds scriptie het tot processtuk bij het gerechtshof, de veroordeling van de dealer door de rechtbank bleef overeind. Dit kon alleen dankzij een gekunstelde argumentatie, meent de alumnus. Om de veroordeling in stand te houden werd een beroep gedaan op een wetsartikel over aanhouding op heterdaad, een artikel dat niet voor dit soort situaties is geschreven.

De casus van de Rotterdamse dealer is er slechts één van velen. Juist daarom verdient het onderwerp de aandacht van een groot publiek, vindt Van der Weerd. Niet alleen wanneer kranten en weekbladen erover schrijven, in de waan van de dag. Het recht op privacy is meer dan een mediahype en daarom moet het debat voortduren totdat de wet voldoende helder geformuleerd is.

Straatvechtersmentaliteit

Deze straatvechtersmentaliteit sprak het Rotterdamse Bannenbergh, Seebregts & Saey aan. Zij zagen mogelijkheden voor de jonge alumnus in de advocatuur. Hijzelf besloot zich niet direct vast te leggen en onderzocht andere mogelijk-

Tjeerd Bruinsma
burgemeester van Vlaardingen
alumnus rechten (1976)

‘In Vlaardingen hoor ik vaak de roep van burgers om extra camera’s, op stations en dergelijke, omdat het de veiligheid zou verhogen. Maar, voor zover er representatief onderzoek naar de effecten van cameratoezicht is gedaan, blijkt dat alleen het actief/ direct bekijken van de cameraregistraties door politie of bewakingspersoneel het meest feitelijk de veiligheid verhoogt. Maar de burger zelf vóélft zich wel veiliger bij camera’s.’

Henk-Jan Meijer
burgemeester van Zwolle
alumnus sociologie (1975)

‘In Zwolle hebben we goede ervaringen met camera-toezicht in het uitgaansgebied. Wel dienen ze een soort laatste redmiddel te zijn. Wij hebben dan ook eerst gezorgd voor zaken als meer straatverlichting, meer politie en mobiele wapendetectorapparatuur. Inmiddels zeggen horecapersoneel en politie zich veiliger te voelen en dankzij camerabeelden heeft de politie onder meer een moord weten op te lossen. Cameratoezicht is dus effectief, maar het moet ook weer niet worden overschat.’

heden. Bijvoorbeeld een traject voor rechterlijk ambtenaar in opleiding (raio) dat uiteindelijk kan resulteren in een functie als officier van justitie. ‘Terecht kreeg ik in de laatste ronde te horen dat ze me niet geschikt vonden. Ze zochten kneedbare figuren en vonden mij beter passen in, jawel, de advocatuur.’

In mijn bloed

Opnieuw ging Van der Weerd bij zichzelf te rade. Officier van justitie zou het voorlopig niet worden, maar ook een vroege intrede in de advocatuur zag hij niet zitten. ‘Ik heb gekeken waar mijn hart lag. En dat was eigenlijk zo bepaald. Als jongetje van tien zei ik al tegen de directeur dat ik zijn school zou overnemen als ik groot was. Op de middelbare school wilde ik docent worden en tijdens mijn studie reikte die ambitie tot hoogleraar.’

Het werd uiteindelijk hbo-onderwijs. In een half jaar tijd ontwikkelde hij, samen met een collega, een opleiding rechten voor de Haagse Hogeschool. Een studie met een grote praktische inslag; iets wat aan universitaire studies ontbreekt. De animo bleek met ruim 240 aanmeldingen dubbel zo groot als aanvankelijk verwacht. ‘Het loopt als een tierelier’, aldus Van der Weerd, die na het voorbereidende werk besloot als docent aan de opleiding verbonden te blijven om te zien hoe zijn creatie in de praktijk werkt.

Om te voorkomen dat hij een point of no return als onderwijzer bereikt, heeft hij aangegeven binnen twee jaar te vertrekken. Dan toch een gang naar de advocatuur? ‘Dat kan niet anders. Ik kan er heel hard voor wegrennen, steeds weer iets anders gaan doen. Uiteindelijk zit het in mijn bloed.’

Sander Koenen

De Wolters-Noordhoff academieprijs wordt tweejaarlijks uitgereikt voor de beste ingezonden doctoraalscriptie van een RUG-student. Leesbaarheid, maatschappelijke relevantie en wetenschappelijk niveau zijn voor de juryleden van doorslaggevend belang in de beoordeling. De prijs omvat naast de eer ook een geldbedrag van 1 2.500 en een boekpublicatie van het werk.

Cameratoezicht, juridisch houdbaar of politieke misser? Wolters-Noordhoff, ISBN 90 01 75722 7, 1 19,50, 165 pagina’s.

Over het nut van menselijkheid

Hij zetelt in de Malietoren, op de veertiende verdieping, met fraai uitzicht over de Haagse binnenstad. Bram Rutgers van der Loeff (54) is secretaris van de stichting NCW, bezinningscentrum van werkgeversorganisatie VNO-NCW.

Prominente RUG-alumni over leiderschap

Wat maakt iemand tot een goed leider? Hoe behoort het leiderschap eruit te zien? 'Oud-Groningers' geven hun visie en vertellen ook in welke mate zij schatplichtig zijn aan de alma mater. Hiernaast het tweede van een serie interviews.

Bram Rutgers van der Loeff

'De grondgedachte is: er is meer dan alleen economische rationaliteit. Vandaar dat we over thema's als duurzaamheid of zingeving werkconferenties, seminars en zelfs retraites organiseren.' Bram Rutgers van der Loeff is verknocht aan Groningen. Evenals zijn dochter, die er nu studeert, en zijn twee betovergrootvaders die er lang geleden studeerden. 'Groningen is een deel van mijn roots geworden. In 1967 begon ik er met mijn studie econometrie. In dat vak is alles precies omschreven. Heerlijk als je een bèta-mens bent, maar op een gegeven moment kom je tot de ontdekking dat er dingen zijn die je beter met een gedicht kunt beschrijven dan met een formule. Er zaten stevig wat eenzijdigheden in de studie econometrie. Van de 300 eerstejaars waren er twee vrouw. Ik ben weliswaar cum laude afgestudeerd, maar ben er wel allerlei vakken bij gaan studeren, zoals sociologische economie en psychologie.'

Levensvragen

'In welke mate bevredigt de economie de werkelijke behoeften van de mens? Wat betekent werken? Wat maakt de mens mens? Dat zijn vragen die me fascineren. Op een gegeven moment ontdekte ik dat ik met deze levensvragen in een oude familietraditie pas, een traditie die ook weer met Groningen verbonden is. Mijn betovergrootvader Abraham Rutgers van der Loeff, die rond 1835 in Groningen theologie studeerde, was ook al met deze vragen bezig. Aanvankelijk was hij een 'vechtersbaas' die als rector van het studentencorps, tijdens de tiendaagse veldtocht tegen de Belgen (1831), de Groninger compagnie aanvoerde. Later als dominee, werd hij actief in armenwijken waar hij gaarkeukens oprichtte. Abraham was ook een van de grondleggers van de Groninger School, een vriendenkring van theologen die tal van nieuwe ideeën ontwikkelde.'

De Bijbel was voor hen een verslag van een groepsproces van de vrienden van Jezus: kijk, zo gaan goede mensen met elkaar om en put er je wijsheid uit.'

Verkeizeren

'Ook een onderneming is een gemeenschap van mensen. De grote uitdaging voor ondernemers is om menselijk te blijven. Niet in de verleiding komen, dat je door je zakelijke en organisatorische capaciteiten de mens alleen nog als nuttig instrument ziet. Dat is niet alleen schadelijk voor je omgeving, maar vooral ook voor jezelf. Want mens-zijn is, voor ondernemers en niet-ondernemers, de basis van alle handelen.

Een echte leider is voor mij dus iemand die niet verworpen is door zijn enorme talenten. De Romeinse keizer-filosoof Marcus Aurelius schreef het 2000 jaar geleden zo op: 'Pas op dat je niet verkeiziert en verpurpert.'

Chris Giebels
Comenius

Comenius Leergangen

In de Comenius Leergangen van Academische Opleidingen Groningen en RUG staat kwaliteit van leiderschap centraal. 'Comenius' is geënt op de principes van de klassieke, vakoverstijgende universiteiten. Vanouds stimuleren zij de ontwikkeling van interdisciplinaire kennis, veelzijdige vorming, oriëntatie op fundamentele vragen, teneinde grensverleggende inzichten te krijgen, en een leercontext waarbinnen ook het leren van elkaar belangrijk is. Visie en leiderschap worden in de nationale, Europese en Amerikaanse Comenius leergangen gefaciliteerd door nadruk op: diversiteit, 'universitas', paradigma's en paradigmaveranderingen.
Informatie: tel. (050) 316 2223.

Bachelors, Masters & Johnson

Jaren geleden, de andragogiek was nog maar net op zijn retour, heb ik voor de Groninger bedrijfskundigen een causerie gehouden onder de titel 'bedrijfskunde, andragogiek van de toekomst'. Mijn voorspellingen falen zelden: dezer dagen speelt Bedrijfskunde de rol die ooit door Marx aan het kapitalisme zelf was toegedacht, voortschrijden van crisis naar crisis. Ik ben daar ook wel het mijne aan blijven doen, want ik heb jarenlang geageerd tegen de overproductie van managers, de kaste die op de nek zit van de enkelingen die nog echt werk doen. Ik heb zelfs ooit het Netwerk ter Bevordering van Administratieve Arrogantie opgericht, ten gerieve van zich manager noemende bureaucraten: de stroom alumni die door het bedrijfsleven niet kon worden geabsorbeerd, en zich toen maar ging vermeien in het spelen van quasi-commerciële spelletjes in de sfeer van overheid en collectieve sector: inhuren, aansturen en afrekenen. Maar momenteel sta ik geheel achter mijn (denkbeeldige) universitair-bedrijfskundige vrienden. Bedrijfskunde moet blijven. Er is namelijk sprake van een nieuwe situatie.

Vanaf komend jaar kunnen HBO-studenten in 'vakken' zoals human resources management, management en ICT, en verandermanagement via de Open Universiteit een mastersdiploma behalen. De fijne kneepjes van deze OU-bocht zijn niet vrijgegeven, maar ongetwijfeld is sprake van een fraai staaltje hedendaagse bedrijfskunst. Via de output-financiering zullen zowel de HBO-instellingen als de OU er wel beter van worden, een soort soixante-neuf die onweersstaanbaar aan Masters & Johnson*) doet denken. Ook de ideologische bovenbouw ontbreekt niet: volgens OU-voorzitter Wöltgens is de OU-bocht een 'onderwijspolitieke daad'. Een wetenschapsvijandige, zal hij bedoelen. De volgende stap die we kunnen verwachten is dat de OU eigentijdse doctorstitels zonder dissertatie gaat verkopen.

In dit perspectief is Bedrijfskunde onmisbaar. Op het HBO leer je hoe je dingen moet doen, managen, resources, t(urn)overen en dergelijke. Soms komt dat ook wel van pas. HBO-ers maken dan meestal meer klaar dan de gestudeerde types die de universiteit aflevert. Die laatsten hebben eigenlijk vooral leren relativeren. Ze hebben college gelopen bij mensen die *deep down* een grondige twijfel koesteren aan hun eigen vak. Ik althans heb geen collega's die de moeite waard zijn meegemaakt, bij wie dat niet doorschemert. De doorsnee eerstejaars knapt daar op af en vindt het onderwijs niet inspirerend. Maar als studenten het in die stressvolle leeromgeving tot het eind toe volhouden, hebben ze één belangrijke vaardigheid verworven: beweringen, handelingen, eigen gedachten terug te voeren op hun verzwegen vooronderstellingen. Dat heet wetenschap. Met kenniseconomie heeft dat niet zoveel te maken, maar het levert een zekere waarborg tegen doorslaan (al zou je dat natuurlijk niet zeggen als je dit leest).

Dus je krijgt het volgende: in de behoefte aan bedrijfskundige masters wordt straks voorzien door de hogescholen. De mantelpakjes en samsonites die tegen de WO-docent zeggen 'meneer, waarom moeten we statistiek doen en zo, daar hebben we toch later onze mensen voor', kunnen daar terecht. De staf van Bedrijfskunde RUG krijgt zo eindelijk tijd om verhalen van guru's met empirisch onderzoek te ontkrachten, in plaats van ze na te vertellen. Maar de Opleiding moet wel blijven. De schaarse intellectuele types die later de ballonnen kunnen doorprikken waar het vak zo rijk aan is, hebben geen ander toevluchtsoord dan de universiteit. En ze voorzien wel degelijk in een maatschappelijke behoefte. Althans, in de mijne.

wkb.hofstee.gr

*) Masters, W.H. en Johnson, V.E. (1970). *Human sexual inadequacy*. Boston: Little, Brown, & Co.

WKB

Seksualiteit werkt als een vergrootglas

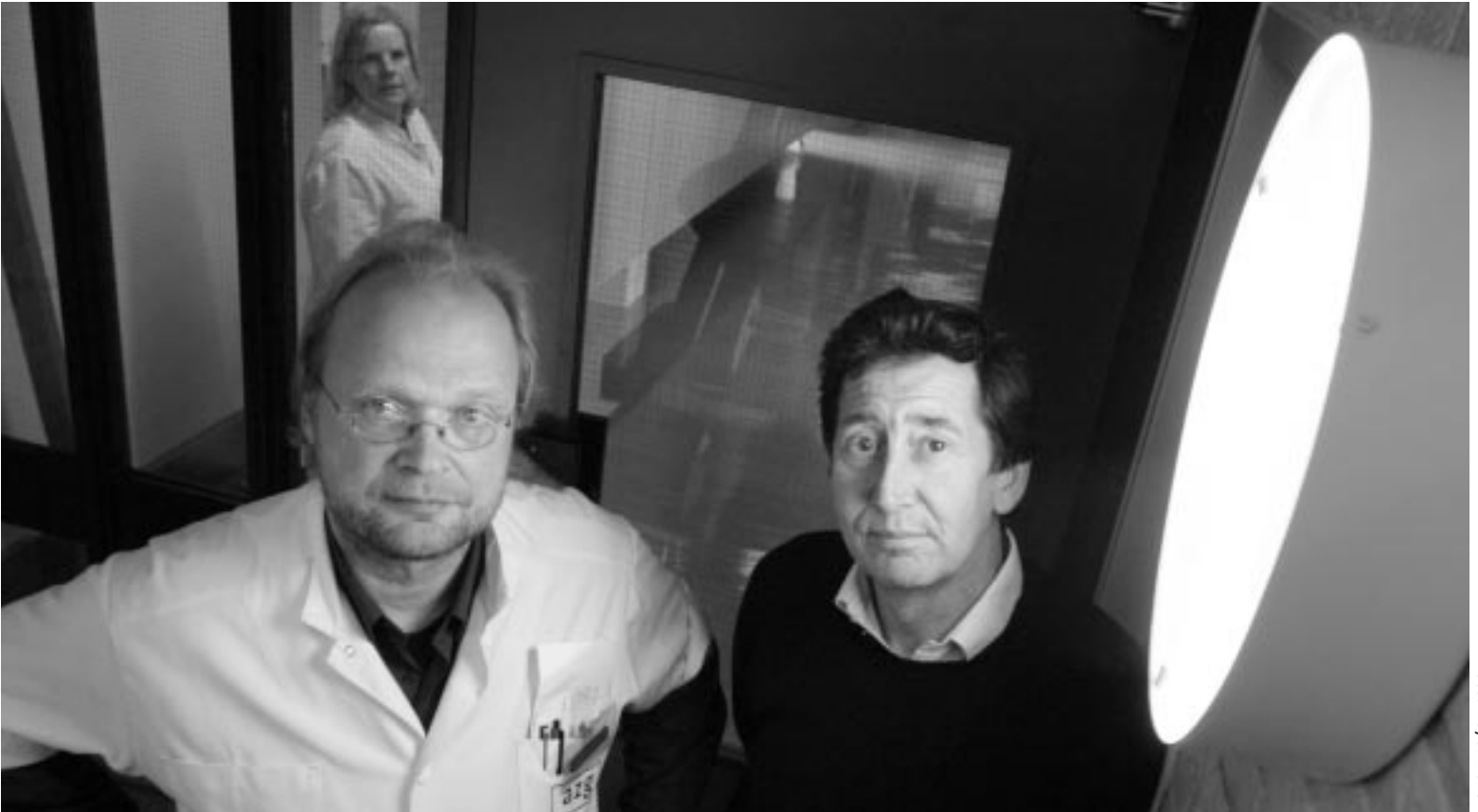

Foto: Reyer Boxem

Weymar Schulz (l) en Van de Wiel (r)

Twintig jaar geleden startten ze een onderzoek naar vrouwen die een seksueel verminkende operatie hadden ondergaan. Samen zetten ze een polikliniek op voor seksuele problemen en samen promoveerden ze. Cum laude. En nu? Nu zijn ze allebei hoogleraar. De een van huis uit psycholoog, de ander gynaecoloog: Harry van de Wiel en Willibrord Weymar Schulz.

‘Dit is de eerste keer dat jij voor mij door de knieën gaat.’ Willibrord Weymar Schulz grinnikt wanneer Harry van de Wiel op aanwijzing van de fotograaf een stukje moet zakken. Van de Wiel grijnst terug. ‘En ook meteen de laatste.’

Ze kennen elkaar al zo veel jaren. In het Academisch Ziekenhuis worden ze wel de Groningse ‘Masters en Johnson’ genoemd, naar twee bekende seksuologen. Ze vullen elkaar aan. De een de clinicus, wiens hart ligt bij de patiëntenzorg, de ander als prater, als therapeut. ‘We hebben het altijd belangrijk gevonden dat we onszelf bleven, autonoom’, zegt Weymar

Schulz. ‘Ik blijf een clinicus. Anders heb je het risico dat collega’s zeggen: ach, die vent die lult alleen maar. Maar de patiëntenzorg, dat is mijn ruggengraat.’ Van de Wiel knikt instemmend: ‘En om dezelfde reden blijf ik een psycholoog. Het is goed het vak breed te beheersen, maar ik word geen halve dokter en Willibrord geen halve psychotherapeut.’

Het begon allemaal toen Weymar Schulz – nog tijdens zijn studie – een onderzoekje deed naar de manier waarop vrouwen die een ernstig verminkende operatie aan de vagina hadden ondergaan zich seksueel wisten te redden. ‘Ik was benieuwd.

Hoe dóén ze dat, op lichamenlijk gebied, maar ook qua beleving.'

Het onderzoek werd gepubliceerd en er kwam een vervolg. En toen kwam Van de Wiel in the picture. 'Ik zie hem nog staan, daar op die brug', herinnert Weymar Schulz zich. Van de Wiel lacht: 'Ik was zo groen als gras. Net afgestudeerd.' Weymar Schulz: 'Je vroeg nog: moet dat echt allemaal in het Engels?'

Het was een 'gedwongen huwelijk', vertellen de twee collega's, terwijl ze om beurten graaien in een grote pot met pepernoten. Ze hadden gewoon gesolliciteerd op een onderzoeksplaats en hadden niets te vertellen over hun onderzoekspartner. Maar het huwelijk slaagde wel. 'Zoals dat gaat in een relatie', vertelt Van de Wiel. 'In het begin zagen we elkaar voortdurend. We gingen samen naar Dublin, volgden samen een cursus seksuologie. We waren op elkaar aangewezen.' Na een tijdje gingen ze meer hun eigen weg, maar dat was voor allebei oké. 'Soms sta je elkaar na', mijmert Weymar Schulz. 'En soms wens je elkaar naar de zolder.'

Gat in de markt

Maar de samenwerking bleef én wierp zijn vruchten af. Voor het onderzoek startten ze de polikliniek psychosomatische obstetrie (verloskunde), gynaecologie en seksuologie. Het bleek een gat in de markt te zijn. Vooral de manier waarop de twee seksuologen de klinische en de psychologische zorg combineerden. 'Er is een doorlopende stroom van vastgelopen patiënten. Het geheim is het luisteren naar de patiënten, gecombineerd met – waar nodig – ingrijpen. Weymar Schulz: 'Meer praten is vaak minder snijden.' Ze nemen de patiënt serieus. Als een vrouw komt en zegt 'dokter, dit is er medisch aan de hand en ik wil nú geopereerd worden', dan zeggen ze niet 'geen sprake van'. 'Dat is niet handig', zegt Van de Wiel, 'en niet

respectvol naar de patiënt.' 'Je zegt: "mevrouw, het is inderdaad een optie uw baarmoeder te laten verwijderen. Maar dit zijn de andere opties",' vult Weymar Schulz aan. 'Je moet meewandelen met de patiënt en de zaak is dan vaak in drie sessies afgerond, zelfs als iemand al jaren rondloopt in het medisch circuit.'

Verleiden

Dat geeft bevrediging. Maar het is ook de aard van de problemen waarmee ze mensen helpen. 'Je ziet mensen worstelen met existentiële thema's', verklaart Van de Wiel de aantrekkingskracht van zijn vak. 'Macht, onmacht, eenzaamheid. En jij mag daarin intreden, terwijl je weet dat je even later er ook weer uit mag. Jij hebt dat conflict immers niet.'

Neem nou een stel dat al jaren problemen heeft met vrijen. Zij heeft veel minder vaak zin dan hij. Hij zegt: 'Als je echt van me hield, zou je het prettig vinden om met me te vrijen. Zij zegt: 'Als je echt van me hield, zou je dit niet van me vragen.'

Het probleem komt in duizend varianten voor. 'Je houdt mensen een spiegel voor. Vaak beginnen ze op het spreekuur te discussiëren, op elkaar te schelden', zegt Van de Wiel. 'Dat is prettig, want dan luister je even, laat ze gaan. En dan zeg je: "Jij wilt iets van hem, maar om het te bereiken scheld je hem uit. Denk je dat dat handig is?" Uiteindelijk gaat het erom dat je je partner moet verleiden, je moet het aantrekkelijk voor hem of haar maken om te doen wat je wilt.' Weymar Schulz knikt: 'Je bent zó wezenlijk bezig. Je helpt mensen echt. Het is een razend boeiend spel.'

En hoewel de spiegel, het helpen, natuurlijk niet specifiek is voor seksuologie, is het vakgebied toch bijzonder. 'Seksualiteit werkt als een vergrootglas', denkt Van de Wiel. 'Een patiënt zei eens: "Als een vrijpartij écht goed is, krijg je er enorm veel energie voor

terug. Maar als het slecht gaat, reikt het ook heel diep".'

Waterkant

Het succes van de polikliniek en het seksuologisch onderzoek leidde al in 1998 tot een hoogleraarschap voor Harry van de Wiel. Nu, vijf jaar later, is ook Weymar Schulz hoogleraar geworden. Zelfs dat was voor de beide gezworen collega's een bewuste keuze. 'Toen ze een hoogleraar zochten in 1997, was dat op een moment dat Harry ervan wakker lag dat hij nog niet hoogleraar was', zegt Weymar Schulz met een glimlach. 'En ik lag ervan wakker dat ik wél hoogleraar zou worden. Toen zei ik: doe jij het maar.' Voor de clinicus was de gedachte aan al die vergaderingen en management-taken van een regulier hoogleraar een schrikbeeld. Nu is hij er wel klaar voor. 'Ook omdat ik bijzonder hoogleraar ben, dus mijn eigen ding kan blijven doen.'

En of de samenwerking zal blijven? Weymar Schulz glimlacht. 'Ja', zegt hij met overtuiging. 'Dit zal wel doorgaan tot we 65 zijn' – hij aarzelt even – waarschijnlijk ook daarna. Maar aan de waterkant.'

Christien Boomsma

Foto: Luc ten Klooster

Trouwe viervoeters

Zo'n simpele afbeelding, niet meer dan twee lege barkrukken. Maar wat zich er allemaal achter verbergt! Eigenlijk is het een obscene foto, een sexfoto, een foto die maakt dat je meteen moet denken aan liefde en erotiek. Immers wat de foto onweerstaanbaar oproept, is de twee mensen die daar gezeten hebben en nu zijn weggegaan. Waar zijn ze? In bed. Heel pril, heel ontroerend, het is voor beiden de eerste keer. Au fond verbazend dat ze zo'n suggestieve foto zomaar durven af te drukken. Van het Vaticaan zou een banvloek komen. In Saoedi-Arabië worden de mensen ervoor gezeseld en levend begraven.

Deze afbeelding verwijst naar het mysterie dat er op deze wereld twee geslachten bestaan. Waarom is dat? Hoe is dat zo gekomen? De meest overtuigende uitleg is die van Plato: we zijn de helften van één wezen dat verticaal in tweeën is gesneden. Dat is de oorsprong van liefde en sex: die helften die vertwijfeld proberen om weer één te worden. Zelfs de aanblik van twee lege barkrukken is voldoende om beelden op ons netvlies te toveren van de twee menselijke wezens die daar naast elkaar hebben gezeten. Ze kenden elkaar nog niet, maar de erotiek hing al in de lucht. Of ze kenden elkaar al, ze waren al verliefd op elkaar. Of nog niet, maar ze worden het. Eerst alleen nog maar één van de twee: die wil al van de kruk af, naar huis en naar bed. Maar de ander nog niet, die zal later onschuldig opmerken: 'Hoe kom je erbij, het kwam niet bij me op!' – maar het is de vraag of dat waar is.

Je kunt ze je op alle mogelijke manieren voorstellen. Met jas, zonder jas, met hoed met kleren, blootshoofds zonder kleren, pratend, elkaars hand vasthoudend – zolang ze maar op die barkrukken blijven zitten: transparante lichamen, je kijkt dwars door ze heen. Zonder hoed, soit, maar naakt, kan dat? Naakt op een barkruk? Dat is letterlijk met de haren erbij gesleept, maar je ziet het voor je, twee blote achterwerken naast elkaar op die krukken. Je voelt de koele zitting op je huid.

Die zitting: dat is wat je niet kunt zien op de foto: waar is hij van gemaakt? Van hout? Van gevlochten rotan? Deze krukken zijn mooie voorbeelden van Thonet-meubels, genoemd naar een Duitser genaamd Michael Thonet (1796 – 1871). Thonet maakte gebruik van het feit dat beukehout kan worden gebogen in stoom, een Amerikaanse uitvinding uit 1808. Thonet Bugholzmöbel, vanaf 1842 een bedrijf in Wenen. Beroemd om de ingenieuze vormgeving, het weglaten van Victoriaanse versieringen. Doet daardoor denken aan Jugendstil, maar die kwam pas 50 jaar later. Ook aan deze krukken is geen rechte lijn te zien: vier licht gebogen poten, twee cirkels, acht halve cirkels, en die onzichtbare zitting, al of niet met blote billen.

Zo is het op die foto dus weer sex wat de klok slaat, maar tegelijk is het beeld ook heel kuis, kijk maar, ze zitten zedig naast elkaar. Sex op barkrukken kan niet eens, dat leidt tot valpartijen. Hoogstens hebben zij hun armen om elkaars schouders en kijken ze elkaar blind van liefde aan. – Wat was je laat! – Ja ik kon niet eerder weg. – Gauw, drink je glas leeg, dan gaan we. – Waar naartoe? – Naar huis. – Het mijne of het jouwe?

Op de foto is alle gepraat verstomd. Het is er stil, geen geluid wordt gehoord, de hele nacht lang. Traag gaan de uren voorbij, barkrukken kennen alle geluiden van de nacht, geduldig wachten ze op de dageraad. Ook hier weer dat streven naar eenwording. De eenzaamheid van een barkruk is bijna niet in woorden uit te drukken. 'Er was eens een barkruk die heel alleen op zichzelf in Groningen woonde. Al jaren. Groningen was een meedogenloos oord voor barkrukken, hij was altijd alleen, niemand wist wat hij was en waar hij voor diende. De mensen in Groningen stonden toen nog altijd, het zitten was er nog niet ontdekt. Maar toen, op een dag, bracht iemand er nóg een mee uit Sitsemaborg, een tweede exemplaar, een Hulp de ander gelijk. Eindelijk, eindelijk niet meer alleen! Zo stonden ze nu getweeën naast elkaar, de trouwe viervoeters, zwijgend, zielsgelukkig.'

Rudy Kousbroek

In 1994 onderscheidde de RUG Rudy Kousbroek met een eredoctoraat in de wijsbegeerte. Hij schreef bovenstaand verhaal exclusief voor *Broerstraat 5*.

Alalay is een uitroep van

Pedagoge Jorinde Klungers studeerde in 2002 af aan de RUG op een scriptie over de leefwereld van voormalige straatjongens in Bolivia. Haar scriptie heet *De jongens van Alalay*. Dat is de naam van het tehuis waar de jongens wonen, maar het is ook een uitroep van kou. De jury van de Wolters-Noordhoff Academieprijs 2003 vond Klungers' werk een eervolle vermelding waard, omdat ze erin slaagde 'te laten zien hoe risicokinderen in Bolivia zelf naar hun leven kijken'.

Voor haar onderzoek werkte Klungers een half jaar als vrijwilliger in Alalay. Die dubbelrol van opvoeder en onderzoeker is niet zonder spanning. Klungers: 'Je moet het goed scheiden. Als vrijwilliger heb je een opvoedende taak; als onderzoeker niet.' Maar dat is niet altijd even gemakkelijk, zo bleek.

In Alalay maakte Klungers kennis met Pedro, een verstandelijk gehandicapte jongen van dertien. Pedro was niet goed op zijn plaats in Alalay en kreeg niet de zorg die hij nodig had. Zij ontfermde zich over de jongen, trok vrijwel dagelijks met hem op en hielp hem met zijn schoolwerk. Pedro knapte zienderogen op, maar Klungers' betrokkenheid schiep ook een probleem. 'Hoe moest het verder met mijn onderzoek? Wat was het nog waard?' Dit betekende niet dat zij twijfelde over wat haar te doen stond. 'Voordat ik de tijd had erover na te denken, was ik er al mee bezig en kon ik hem niet meer in de steek laten.' Of, zoals ze schrijft: 'Het gebeurde gewoon.'

Luisteren naar straatkinderen

Voor haar praktische probleem kwam een oplossing. Pedro vertrok naar een ander tehuis waar hij het beter zou hebben

Jorinde Klungers werkt als projectcoördinator 'Alcohol en Jongeren' voor de stichting Alcoholpreventie in Utrecht. Ze schrijft een boek over alcohol en opvoeding dat volgend jaar verschijnt. Belangstellenden voor haar scriptie kunnen deze vinden in de bibliotheek van de RUG of opvragen bij: jorindeklungers@hotmail.com.

Pedro

kou

en Klungers kreeg meer ruimte voor haar onderzoek. Maar het probleem steekt dieper; want in hoeverre is het mogelijk onderzoek te doen naar (straat)kinderen en niet bij hen betrokken te raken? Klungers heeft daar uitgesproken opvattingen over. 'Met vragenlijsten en formele interviews alleen, met de empirisch-analytische benadering kortom, kom je er niet. Je leert de kinderen dan niet kennen.' Meer in het algemeen: 'Elk onderzoek dat inzicht wil bieden in mensen, de maatschappij, onze wereld, zal moeten achterhalen hoe de onderzoekspopulatie werkelijk tegen de zaken aankijkt.' In termen van de conclusie van Klungers' scriptie: onderzoekers die straatkinderen bestuderen moeten naar die kinderen luisteren.

De doelstelling van Klungers' onderzoek was inzicht bieden in de leefwereld van 'haar' jongens. Waar zij methodologische aanbevelingen doet, gaat haar conclusie die doelstelling te boven. Maar Klungers gaat – 'in alle bescheidenheid' – nog

een stapje verder. Haar scriptie wil ook een oproep zijn. 'Kinderen verdienen een beter leven dan dat van de jongens van Alalay. Voor een bedragje waar je hier in Nederland niets van merkt, kun je het leven van zo'n jongen aanzienlijk verbeteren.'

Michiel van der Ent

→ Aletta Jacobs ←

Prijs

Op 8 maart, internationale vrouwendag, neemt feministisch advocate Gabi van Driem de Aletta Jacobsprijs 2004 van de RUG in ontvangst. In *Trouw* meldde zij verguld te zijn met de toekenning. De prijs kwam voor haar op een onverwacht moment, nu zij juist wat meer in de luwte werkt. Vele turbulente jaren gingen daaraan vooraf, waarin zij baanbrekend werk voor vrouwenrecht verrichtte. Onder meer kwam het idee voor het straatverbod, tegen stalking, uit haar koker.

Lezing

De Aletta Jacobslezing 2004 vindt plaats op 4 maart, in het Academieggebouw, Broerstraat 5, te Groningen. Ciska Dresselhuys, hoofdredacteur van *Opzij*, houdt een rede over 'Vrouw en media'. Aanvang: 20.00 uur.

Kaarten bestellen en verdere informatie vanaf 16 februari via www.rug.nl/studium of telefoon (050) 363 54 63 (Studium Generale Groningen).

Nieuw!

Ter Plekke

Het beste van Jan Dekker uit *Geografie* samengebracht!

Jan Dekker

In 2004 neemt drs. J.B.R. Dekker afscheid van de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Naast het doceren aan een paar duizend studenten, begeleidde hij excursies en schreef hij columns voor o.a. het tijdschrift *Geografie*. De beste columns (Ter Plekkes) zijn nu samengebracht in **Jan Dekker Ter Plekke**, een eigenzinnig geograaf beschrijft de wereld.

In Boekvorm Uitgevers bv

Ter Plekke

ISBN	90 77548 01 7
NUR	520
Formaat	17 x 24 cm
Omvang	159 pagina's
Illustraties	250 illustraties
Binnenwerk	ZW/W
Omslag	full-color
Bindwijze	genaaid
Winkelprijs	€ 16,50

Boeken bestellen kan op vijf manieren:

- 1 Per telefoon
(0592) 30 84 05
- 2 Per fax
(0592) 31 89 53
- 3 Per e-mail
bestel@inboekvorm.nl
- 4 Via internet
www.inboekvorm.nl
- 5 Via de boekhandel

www.inboekvorm.nl

Foto: Elmer Spaargaren

ALFI, Alumni Filosofie Groningen

Alfi, de alumnivereniging filosofie, bestaat inmiddels vijf jaar. Nico Marsman is voorzitter en eveneens lid van het dispuut van de vereniging dat maandelijks in het Academieggebouw bijeenkomt om over een filosofisch thema te debatteren.

'Afgelopen voorjaar hebben we het eerste lustrum van ALFI gevierd', vertelt Marsman, 'Toen hebben we een lustrumboekje uitgegeven, getiteld *Stokpaardjes*, waarin enkele leden, inderdaad, hun eigen stokpaardje berijden. Binnen ons brede vakgebied heeft iedereen wel een filosoof die hem of haar het meest aanspreekt. Dat zie je ook terug in de vakgroepen: wanneer een docent vertrekt, verdwijnt meestal ook de aandacht voor diens favoriete filosofen. Zo was de faculteit in de jaren '60 en '70 sterk marxistisch ingesteld en gericht op sociale filosofie, terwijl dat nu helemaal verdwenen is. Tijdens het lustrum van de universiteit volgend jaar willen we dan ook graag een debat organiseren met docenten en oud-docenten, met name met degenen van wie de vakgroep inmiddels is verdwenen. Hopelijk kan in het lustrumjaar ook de verhuizing van de faculteit naar de Oude Boteringestraat beginnen. Een stijlvol pand, zeker vergeleken met de A-weg. Samen met de theologen, die zijn verhuisd naar de oude rechtbank, zitten we dan mooi rondom het College van Bestuur op nummer 44. Dat kan nooit nadelig zijn voor het voortbestaan van deze twee kleinere faculteiten.'

Humor

'ALFI heeft zo'n veertig leden, waarvan vijftien ook dispuutslid zijn. Nog niet zoveel nee, en de meesten zijn bovendien veertigplus. Dat komt ook wel door het vak. Net afgestudeerden zijn druk met hun carrière; pas na enige jaren komt de drang op om zich weer met de filosofie en vakgenoten bezig te houden. Het dispuut is dan ook een

belangrijke activiteit van de vereniging. Elke derde maandag van de maand komen we bij elkaar in de faculteitskamer wijsbegeerte in het Academieggebouw, en dan heeft een van de leden een thema voorbereid. Het is niet zo dat we per se hoogstaande filosofische discussies voeren; er is ook ruimte voor humoristische thema's. Verder houden we een jaarvergadering, die in principe voor alle alumni open staat, en verschijnt er één à twee keer per jaar een nieuwsbrief.'

Geen droog brood

'Toen ik in 1984 afstudeerde, was er nog geen echte alumnivereniging, maar wel alumnidagen. Contacten tussen de faculteit en haar afgestudeerden vind ik belangrijk. Voor de studenten is het bijvoorbeeld goed om te zien waar filosofen uiteindelijk terecht komen. Met onze studie zou geen droog brood te verdienen zijn. Nou, kijk maar eens wat mijn verenigingsgenoten allemaal doen: publiciste, opleidingsmanager bij het Ministerie van Justitie, manueel therapeut, twee mensen hebben een eigen bedrijf. Zelf ben ik docent ethiek en filosofie aan de Hanzehogeschool. Uiteenlopende beroepen dus. Filosofen zijn vaak generalisten, al deden velen filosofie als kopstudie, na een andere opleiding. Hoe dan ook, met filosofie kun je meer dan wetenschapper worden of in de bijstand belanden.'

Ingemarie Kroesen

Informatie

Nico Marsman,
tel. (050) 313 69 31
e-mail nicomars@xs4all.nl
www.rug.nl/filosofie

RUG-Alumnipas

Na uw afstuderen of promoveren is er beslist geen einde gekomen aan uw band met de universiteit. U bent en blijft immers RUG-alumnus! Voor al onze oud-studenten en gepromoveerden is er een speciale RUG-alumnipas. Daarmee kunt u gebruik maken van een aantrekkelijk servicepakket, dat voortdurend wordt uitgebreid. De pas kost 1 35,- en is drie jaar geldig. Dat is nog geen 1 12,- per jaar!

Alle voordelen op een rij

Opleidingen

- 5% korting op sommige opleidingen van de stichting Academische Opleidingen Groningen (AOG) Contractonderwijs
 - 10% korting op cursussen bij de Senioren Academie (hogere onderwijs voor ouderen)
 - 20% korting op alle cursussen bij de USVA
 - 10% korting op computercursussen (externe tarieven) van het RC
 - 15% korting op reguliere talencursussen bij het Talencentrum
 - 10% korting op open colleges bij de letterenfaculteit
 - 10% korting op open colleges bij de theologische faculteit
 - 5% korting op juridisch post-academisch onderwijs
 - korting op cursussen Frans bij het Centre Culturel Français
 - korting op abonnement bij Studium Generale Groningen
 - diverse kortingen op postacademisch onderwijs bij PPSW
- 10% korting op alle artikelen met RUG-logo in de RUG-winkel
 - 25% korting op UK-abonnement
 - 20% korting op concerten van het Noord-Nederlands Orkest in De Oosterpoort
 - 20% op weekendovernachtingen in het University Guesthouse
 - 10% korting op weekendarrangementen van de VVV Groningen
 - 10% korting op arrangement hotelpaleis Het Stadhouders Hof te Leeuwarden
 - 10% korting op loopbaanoriënteringstraject van organisatieadviesbureau MDP
 - 10% korting op Persoonlijke Aankoopbegeleiding van Meeüs Makelaars
 - 20% korting op overnachtingen in studiehôtel De Nieuwe Academie
 - RUG-medewerkerstarief voor pc's en toebehoren van het RC
 - gratis toegang tot alle universitaire musea in Groningen

Overig

- ACLO-kaart bij het Sportcentrum van de RUG blijft mogelijk
- korting op een lenerspas voor de UB
- 1 5,- korting op het RUG-voorjaarsdiner (normale prijs 1 40,-)
- 1 50,- korting op de RUG-cultuureis (normale prijs 1 1600,-)

Informatie

Bestel de brochure (met aanvraagformulier):
Telefoon (050) 363 77 67
Fax (050) 363 63 00
alumni@bureau.rug.nl
<http://www.rug.nl/alumni>

Familiegevoel

Sinds de eerste alumnireis in 2001 naar Florence probeer ik mij een beeld te vormen van 'de alumnireis-reiziger'. Welk type afgestudeerde schrijft zich in voor een culturele reis voor academici en begeleid door academici?

Overeenkomsten in opleiding heb ik niet kunnen ontdekken. Geen oververtegenwoordiging van de zogenaamde alfa-alumni. Integendeel! Vrijwel alle faculteiten zijn per reis vertegenwoordigd. Het leek er bij de eerste reizen even op dat scheikundigen het lieten afweten. Maar bij de laatste reis naar Egypte zaten twee jonge scheikunde-promovendi en één oud-hoogleraar chemische scheikunde. Ook van een

oververtegenwoordiging van mannen of vrouwen is geen sprake. De verdeling is redelijk gelijk: de ene keer iets meer mannen en de andere reis iets meer vrouwen. Leeftijd leek de enige basis voor stereotypering te vormen. Deze lag eerst rond de 50 jaar. Maar de alumnireis van 2003 naar Egypte

bracht ook deze theorie ten val: de jongste deelnemer was 25 en de oudste 70 jaar en de gemiddelde leeftijd lag ruim onder de 50. Ook in de groep voor de alumnireis van volgend jaar naar Mexico zijn zowel oud-studenten van 30 als 65 jaar van de partij.

De stereotypering 'alumnireis-reiziger' op basis van opleiding, leeftijd of geslacht houdt geen stand. Van internist tot directeur van een basisschool, van advocaat tot zangeres, van jong tot oud, mannen en vrouwen: de alumnireis blijkt vele afgestudeerden te interesseren. De reis is zelfs zo populair dat sommigen zich al voor de derde keer hebben ingeschreven (terwijl men maximaal twee keer mee mag).

Toch is er in deze zeer gevarieerde groep alumni één belangrijke overeenkomst aan te wijzen: allen hebben in Groningen aan de Rijksuniversiteit gestudeerd. Het is deze gemeenschappelijke basis die de alumnus tijdens het eerste gezamenlijke avondmaal in Florence, Moskou, Caïro of straks Mexico-stad een beetje een 'familiegevoel' geeft.

Lidy Bosker
Alumni Relations Officer

Boeiende lezingen tijdens een bijzondere maaltijd

RUG-voorjaarsdiners

Foto: Elmer Spaargaren

15 april 2004

De RUG-voorjaarsdiners zijn dit jaar op donderdag 15 april 2004. U bent als alumnus van de RUG met partner of andere introducté van harte uitgenodigd. De formule van een diner met alumni en tussen de gangen door twee boeiende lezingen, blijkt zeer aantrekkelijk. In een ontspannen sfeer behandelen sprekers interessante maatschappelijke en wetenschappelijke onderwerpen. U ontmoet bovendien andere alumni en bestuurders van de RUG. De Voorjaarsdiners vinden weer plaats op vijf stijlvolle locaties in Groningen, Deventer, Oentsjerk (Friesland), Amsterdam en Den Bosch. De avond duurt van circa 18.00–22.30 uur.

➔ Amsterdam

Diversiteit op de werkvloer

U bent te gast in het hoofdkantoor van de ING-Nederland in Amsterdam-Zuidoost, een ontwerp van de architecten Alberts & Van Huut. In dit voorbeeld van organische architectuur wordt u ontvangen door **Jan Zegering Haddes**, directeur ING-Nederland, alumnus economie en lid van het bestuur van het Ubbo Emmius Fonds van de RUG. Tijdens het diner geeft **Marco de Witte**, arbeids- en organisatie-socioloog en docent bedrijfskunde aan de RUG, zijn uitdagende kijk op veranderingsprocessen binnen organisaties. **Margot Brouns**, alumna andragogiek en hoofddocent *gender-studies* aan de RUG, stelt zich de vraag waarom het doorstromen van vrouwen naar topposities zo dramatisch langzaam gaat. Plakkende vloer of glazen plafond? Oftewel, willen ze niet of mogen ze niet?

➔ Groningen

Ethiek in de gezondheidszorg/De arts van morgen.

In Groningen ontvangt algemeen directeur van het Bureau van de universiteit **Bert Verveld** u in de fraaie Spiegelzaal van het Academiegebouw aan de Broerstraat 5. Oud-voorzitter van de Landelijke Huisartsenvereniging en alumna **Tineke Slagter-Roukema**, nu Eerste Kamerlid en huisarts te Zuidhorn, belicht de grenzen tussen ethiek en gezondheidszorg. **Rein Zwierstra**, hoogleraar heelkunde en directeur van het onderwijsinstituut van de medische faculteit van de RUG, spreekt over de zorg van morgen door de arts van straks.

→ Oentsjerk (Leeuwarden)

Praten of pillen bij psychische problemen?

In het dorpje Oentsjerk, dichtbij Leeuwarden, ligt het prachtige landgoed Stania State, dat Jeppe van Stania in de 16e eeuw liet aanleggen. Al geruime tijd is de state in gebruik als restaurant en theeschenkerij. **Marius Kooyman**, lid van het College van Bestuur, ontvangt u in de sfeervolle Tuinzaal. **Cas Schaap**, hoogleraar klinische psychologie aan de RUG en relatie-therapeut, heeft veel aandacht getrokken met zijn oratie over de effectiviteit van de psychotherapie. Tijdens het diner in Oentsjerk gaat hij in op de relatie tussen therapeut en cliënt. **Hans de Boer**, hoogleraar biologische psychiatrie aan de RUG, verwierf landelijke bekendheid met zijn 'Praten in plaats van pillen'. In zijn lezing vertelt hij over de intrigerende relatie tussen lichaam en geest.

Deelname

Deelname aan het programma kost 1 40,- per persoon (1 35,- voor alumnipashouders). Het diner is toegankelijk voor alle RUG-alumni en hun partners, maar er is per locatie slechts plaats voor maximaal zestig bezoekers. Aanmelden kan tot 21 maart 2004. Deelnemers krijgen in de week van 1 april een entreebewijs en informatie toegestuurd. Stuur uw aanmeldingsformulier, o.v.v. 'voorjaarsdiner' op de envelop, naar:

Rijksuniversiteit Groningen
Alumni Relations & Fondswerving
t.a.v. Lidy Bosker
Postbus 72
9700 AB Groningen

Meer informatie:

<http://www.rug.nl> (alumni)
alumni@bureau.rug.nl of
telefoon (050) 363 46 84

→ Den Bosch

Roddelen en jaloezie

In herensociëteit Amicitia en de Zwarte Arend wordt u ontvangen door directeur Alumni-relaties & Fondswerving van de RUG, **Geert Sanders**. **Rudi Wielers**, alumnus sociologie en geschiedenis en nu verbonden aan de afdeling Sociologie van de RUG, gaat in op de waarde van roddelen binnen arbeidsorganisaties. Psychologe **Pieterneel Dijkstra**, aan de RUG gepromoveerd, vertelt over de resultaten van haar onderzoek naar jaloezie binnen partnerrelaties. In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, zijn niet alle soorten jaloezie slecht.

→ Deventer

Amerika: supermacht?

Het sfeervolle restaurant Bekedam in het centrum van Deventer is op loopafstand van het station. Uw gastheer, **Simon Kuipers**, voorzitter van het College van Bestuur, ontvangt u in de prachtige stijlkamers van dit 18e-eeuwse patriciërshuis. **Doeko Bosscher**, hoogleraar eigentijdse geschiedenis en voormalig rector magnificus van de RUG, verbleef als docent geruime tijd in de VS en geeft vanuit historisch perspectief zijn visie op de positie van Amerika als wereldmacht. **Peter Volten**, hoogleraar internationale betrekkingen aan de RUG, belicht als Europa-deskundige de relatie tussen supermacht Amerika en ons eigen werelddeel.

Aanmeldingsformulier voorjaarsdiner RUG-alumni

Locatie	
Achternaam	M/V
Voornaam	
Geboortejaar	
Straat en huisnummer	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer overdag	
E-mail	
Studierichting en afstudeerjaar	
Bank-/girorekening	
Voor- en achternaam introducee	M/V
Bijzonderheden (vegetarisch, dieet etc.)	
Alumnipas	☐ Ja, pasnummer _____ ☐ Nee (zie evt. pagina 21)
Aantal alumnipashouders	x 1 35,- = 1
Aantal personen zonder pas	x 1 40,- = 1
Totaal	1

Hierbij geef ik Alumni Relations (bankrekening 55.36.84.655) toestemming eenmalig het totaalbedrag voor de toegangkaart(en) af te schrijven van mijn rekening*.

Datum Handtekening

* Intrekking van de machtiging is bij eenmalige machtigingen niet mogelijk. Bij verhindering dient u tijdig contact op te nemen met Alumni Relations. Annulering is niet kosteloos.

Life Long Learning

Het leren stopt niet na je studententijd. Life Long Learning is essentieel voor iemands continue ontwikkeling. AOG Contractonderwijs speelt hierop in door in samenwerking met de RUG diverse opleidingen aan te bieden. Alumni die na hun studie aan de RUG ook een opleiding bij AOG Contractonderwijs hebben genoten, vertellen in deze nieuwe rubriek over studeren, hun motivatie en carrière. Als eerste in de rij: Peter Kuntz, teammanager bij de Stichting Univé Rechtshulp (SUR).

Peter Kuntz, teammanager bij de SUR (Stichting Univé Rechtshulp)

Zijn keuze om Rechten te studeren in Groningen had Peter Kuntz (41) snel gemaakt. 'Niet alleen was ik geïnteresseerd in recht, maar rechten was ook een vak waarnaar destijds op de arbeidsmarkt veel vraag was.' Ook Groningen was een logische keuze. 'Ik kom uit Assen en wilde daar voor mijn sport graag blijven. Ik voetbalde zaterdag-hoofdklasse KNVB bij de vv ACV.' In de tijd dat Peter studeerde (1981-1987), was de toeloop van rechtenstudenten massaal. 'Ik herinner me sfeervolle colleges in de Westerkerk, waar we met 750 medestudenten colleges Romeins recht aanhoorden van professor Lokin en professor Zwolve.'

Management in praktijk

Na zijn studie ging hij in militaire dienst, waar hij de verantwoordelijkheid kreeg voor een peloton. Mede hierdoor werd hij gestimuleerd om te solliciteren naar een managementfunctie. Na zijn dienstplicht kon hij direct aan de slag bij Fedoz, de ziektekostenverzekering van de DLG (Drents Landbouw Genootschap), die later is opgegaan in Univé. Na verloop van tijd stapte hij over naar de SUR, een onafhankelijke uitvoeringsorganisatie die in opdracht van Univé rechts-

hulpverzoeken van Univé-verzekerden behandelt. 'De oude liefde voor het vak in combinatie met mijn nieuwsgierigheid naar de juridische praktijk, dreven mij hiertoe.' Peter is vanaf het begin betrokken geweest bij de groei van de SUR. Sinds 1995 is hij manager van een team dat bestaat uit vijftien rechtshulpverleners.

Terug in de collegebanken

In 2001 koos Peter voor een bedrijfskundige managementopleiding om zich breder en meer inhoudelijk te ontwikkelen. Door de groei van de organisatie, de complexere samenwerking en de toenemende concurrentie werd van hem als manager steeds meer verwacht. 'Terecht,' vindt Peter, 'als manager heb je een verantwoordelijkheid. Je moet de keuzes van de organisatie kunnen plaatsen en vertalen naar de mensen die het dagelijkse werk uitvoeren. En zij moeten ook vertrouwen in jou hebben. Hoewel een juridische opleiding een goede basis is voor een managementfunctie, merkte ik toch dat ik mij op een aantal bedrijfskundige terreinen verder moest bekwamen. Ik wilde meer zekerheid krijgen in mijn handelswijze. De rechtenstudie kenmerkt zich namelijk door een vrij traditioneel denkpatroon, terwijl de huidige bedrijfskundige vraagstukken juist een denkpatroon gericht op verandering en innovatie vereisen.'

De keuze voor AOG was snel gemaakt. 'Het programma van de Bedrijfskundige Leergang paste precies in de situatie waar ik op dat moment in zat. Dat de programma's van AOG in samenwerking met de Rijksuniversiteit zijn opgesteld, gaf mij extra vertrouwen in de kwaliteit. Ik heb altijd goede ervaringen met de RUG gehad.'

Gelijk doorgestoomd

De Bedrijfskundige Leergang maakte Peter enthousiast om ook het Verkort Doctoraal Bedrijfskunde te volgen. 'Bij de Bedrijfskundige Leergang zijn alle vraagstukken aan de orde geweest, nu wil ik mij hierin verder verdiepen. Bovendien had ik het ritme van studeren weer te pakken, dus ben ik gelijk doorgestoomd. Het is fascinerend om te zien hoeveel praktijkdeskundigen weer de collegebanken induiken.'

De een meer dan de ander, krijgen zij toch weer duidelijk dat oude gevoel van 'student zijn' terug.' De manier van studeren is volgens Peter dan ook niet echt veranderd. 'Naast de colleges krijg je weer klappers en boeken die je zelf door moet nemen: er wordt veel van je discipline gevraagd.'

Carrière

Zijn motivatie voor een opleiding stond los van het maken van carrière. 'Meer salaris of een carrière-switch was niet mijn drijfveer. Het ging mij puur om een kwaliteitsverbetering in mijn functioneren als manager. Met de sterk veranderende omgeving moet je je als manager goed realiseren dat wanneer je stil blijft staan, je op een gegeven moment aan de zijlijn kunt komen te staan.'

De afronding van zijn studie Verkort Doctoraal Bedrijfskunde is voor Peter voorlopig het eindstation wat betreft opleidingen. 'Maar dit is wel afhankelijk van de situatie waar ik dan in zit. Het kan zijn dat ik tegen die tijd weer andere bagage nodig heb,' voegt hij nog toe. 'Je moet jezelf natuurlijk wel reële doelen stellen, maar ik denk eerlijk gezegd dat het leren nooit ophoudt.'

Sophie de Graaf

Agenda

Startdata leergangen Academische Opleidingen Groningen

Flexibele Bedrijfskundige Leergang

Groningen, dinsdag 24 februari 2004

Utrecht, woensdag 3 maart 2004

Verkort Doctoraal Bedrijfskunde

Groningen, woensdag 17 maart 2004

Utrecht, najaar 2004

Master of Facility Management

vrijdag 23 april 2004

In het voorjaar kunt u ook onze informatiebijeenkomsten bezoeken.

Interesse?

Bel (050) 316 20 34 of kijk op www.aog.nl

Oraties en afscheidscolleges

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

6 januari 2004: oratie prof.dr. J.H. Zwaveling

Leeropdracht: chirurgische intensive care geneeskunde

20 januari 2004: oratie prof.dr. D. Wiersma

Leeropdracht: klinische epidemiologie van psychiatrische stoornissen

3 februari 2004: oratie prof.dr. C.Th. Smit Sibinga

Leeropdracht: internationale ontwikkeling transfusiegeneeskunde

17 februari 2004: oratie prof.dr. F. Zijlstra

Leeropdracht: cardiologie

WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

13 januari 2004: afscheidscollege prof.dr.ir. J.C. Willems

Leeropdracht: systeem- en regeltechniek

24 februari 2004: oratie mw. prof.dr. P. Rudolf

Leeropdracht: experimentele natuurkunde

RECHTSGELEERDHEID

10 februari 2004: oratie prof.dr. J.N. Bouwman

Leeropdracht: belastingrecht

23 maart 2004: oratie prof.dr. R.M. Freudenthal

Leeropdracht: belastingrecht

LETTEREN

2 maart 2004: afscheidscollege prof.dr. E.R.M. Taverne

Leeropdracht: geschiedenis van de architectuur en stedenbouw

9 maart 2004: oratie prof.dr. J.J. van Maanen

Leeropdracht: kunst en maatschappij, i.h.b. betreffende de theatrale kunsten

PSYCHOLOGISCHE, PEDAGOGISCHE EN SOCIOLOGISCHE WETENSCHAPPEN

16 maart 2004: oratie prof.dr. N. van Yperen

Leeropdracht: psychologie van motivatie en prestatie

Wijzigingen voorbehouden. Afscheidscolleges beginnen om 16.00 uur, oraties om 16.15 uur. Inlichtingen: mw. I. Sibers, telefoon (050) 363 52 90.

Na diverse verzoeken hebben wij besloten ten tweeden male te treden

In de voetsporen van Aeneas

Bij voldoende belangstelling komt er dus opnieuw een studiereis naar Campanië voor alumni van de RUG en de UvA. De organisatie berust bij de studierichting Griekse en Latijnse Talen en Culturen (GLTC) van de RUG, in samenwerking met de alumnivereniging Zephyros en de alumnivereniging van de UvA. Op het programma staan excursies naar locaties van de gebeurtenissen die Vergilius in het zesde boek van zijn *Aeneis* beschrijft. De betreffende passages uit de *Aeneis* en andere klassieke auteurs over dit gebied worden ter plekke gelezen. Tevens zijn er lezingen over literatuur, kunst en architectuur van de steden rondom de vulkaan.

Data: 24 april t/m 2 mei 2004.

Kosten: ongeveer 1 200. In de prijs is alles inbegrepen: vliegticket Schiphol-Napels, verblijf op basis van vol pension (twee- en driepersoonskamers; enkele eenpersoonskamers), vervoer bij alle excursies inclusief toegang.

Begeleiding: prof.dr. Jos Hermans (Mediaevistiek, RUG), drs. Sjef Kemper (GLTC, RUG) en dr. Hans Smolenaars (GLTC, UvA).

Excursies: ondersteuning van dr. Thea Heres (archeologe) en dr. Jan de Jong (Kunstgeschiedenis, RUG). Er is een eigen touringcar.

Verblijfplaats: Villa Vergiliana te Cumae, idyllisch gelegen aan de rand van het oude amfitheater met uitzicht op zee. Hier vinden ook de studiebijeenkomsten plaats.

Deelnemers: maximaal 32.

Sluitingsdatum: 15 januari.

Toewijzing op volgorde van binnenkomst. In de derde week van januari wordt medegedeeld of de reis doorgaat.

Aanmelding en inlichtingen:

J.A.R. Kemper
Klassiek Instituut, RUG
Oude Boteringstraat 23
Postbus 716
9700 AS Groningen
tel.: (050) 363 6036/6050
e-mail: kemper@let.rug.nl

Onderdelen van de reis

Cumae: Grot van de Sibylle, Acropolis en Forum. **Baia**, het antieke Saint Tropez en het **Castello di Baia** met het nieuwe museum van de **Campi Flegrei**. **Bácoli:** de 'Piscina Mirabile', een cisterne voor de watervoorziening van de keizerlijke vloot. Bezoek aan de 'Tombe di Agrippina' (met lezing van de passage uit de *Annales* van Tacitus over de aanslag van Nero op zijn moeder). **Neapolis/Parthenope** onder de Dom van Napels en het Museo Nazionale, met wandschilderingen en mozaïeken uit Pompeii en Herculaneum. Wandeling door Napels. Museo di **Capodimonte**. Beklimming van **Capo Miseno**. **Katabasis** bij het **lacus Avernus** in de 'Grotta della Sibilla' ('de toegang tot de onderwereld'). **Herculaneum, Pompeii en Oplontis** (opgraving van de keizerlijke villa van Poppaea). **Museo del Vesuvio** in **Boscotrecase:** inzicht in het dagelijks leven van de antieke bewoners. Excursie naar de Griekse tempels en museum van **Paestum**. Excursie naar de villa van keizer Tiberius op **Capri**.

Colofon

Achttiende jaargang
Vierde nummer/december 2004
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaal magazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. *Broerstraat 5* wil ertoe bijdragen dat het contact tussen ons aller universiteit en ieder-

een die daar onderwijs heeft genoten in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 52 36
alumni@bureau.rug.nl

Redactie

Hans Biemans
Lidy Bosker
Fenneke Colstee
Gert Gritter

Eindredactie

Fenneke Colstee

Internet

<http://www.rug.nl/alumni>

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Pre-press

Facilitair Bedrijf RUG

Druk

Tijl Offset, Zwolle

Oplage

51.000

Adresbestand

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de uni-

versiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Rijksuniversiteit Groningen
Alumni relaties RUG
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 77 67
alumni@bureau.rug.nl

Wat heeft Frans Zwarts met het Eric Bleumink Fonds?

Frans Zwarts is rector magnificus van de Rijksuniversiteit Groningen.

‘Als rector ben ik tevens voorzitter van het Fonds. De universiteit geeft hiermee het belang aan dat zij eraan hecht. Ook persoonlijk draag ik het een warm hart toe. In mijn ontmoetingen met de studenten en jonge onderzoekers vertellen zij hoeveel de ondersteuning uit het Fonds voor hun wetenschappelijke en persoonlijke vorming betekent. En bij mijn contacten met universiteiten in ontwikkelingslanden zie en hoor ik wat de RUG kan bijdragen aan die instellingen en regio’s, door de opleiding van hun “zonen en dochters” te faciliteren. Daar ben ik trots op. Gelukkig geven steeds meer studenten, oud-studenten en medewerkers donaties aan het Fonds. En ik wil alle lezers van Broerstraat 5 uitnodigen mee te doen. Deze maand ontvangt u een brief met acceptgiro. Samen kunnen we ervoor zorgen dat het Eric Bleumink Fonds nog meer kan doen dan nu!’

Eric Bleumink Fonds

Het Eric Bleumink Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en jonge onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten aan het Eric Bleumink Fonds:

Ubbo Emmius Fonds
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72, 9700 AB Groningen
Tel. (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

ABN AMRO Groningen
Rekeningnr. 56.30.98.961
t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds
inzake Eric Bleumink Fonds

Lustrumfietsstocht ‘Over grenzen’ van Wroclaw naar Groningen

In juni 2004 viert de RUG haar 78e lustrum, met als thema ‘Over grenzen’. De 390 jaar oude universiteit zal dan bruisen van allerlei activiteiten op het gebied van cultuur, wetenschap en sport. De échte sportieveling begint de lustrumviering met een fietsstocht van Polen naar Nederland.

Van 29 mei tot en met 5 juni 2004 fietst een vijftig tot honderd man sterke Groningse delegatie van Wroclaw naar Groningen. Een tocht van 1000 kilometer langs de partneruniversiteiten van Wroclaw, Dresden, Jena, Göttingen en Oldenburg, waarvan medewerkers zich aansluiten bij het peloton. De financiële opbrengst van de tocht is voor de Beatrix Kinderkliniek van het Academisch Ziekenhuis Groningen.

Wroclaw

Zin om ‘Over grenzen’ te fietsen?

En bovendien student, medewerker of alumnus van de RUG met ruime fietservaring en een goede conditie? Geef u dan zo snel mogelijk op! Meer informatie: www.rug.nl/lustrum of telefoon (050) 363 87 66 (Wimer van der Veen).

GEÏNTRIGEERD DOOR DE TAAL EN CULTUUR KOZEN ZE ALLEBEI VOOR SLAVISTIEK. DE EEN IS NU JOURNALIST IN MOSKOU, DE ANDER VERLIET HET VAKGEBIED EN VERTAALT KOOKBOEKEN.

Wendelmoet Boersema (31), Slavische talen 1990-1996 /
Werk: freelance journalist in Rusland / Huis: flat in centrum
van Moskou / Huishouden: met Rick Potma (37) en baby Aike /
Bruto jaarsalaris: ca. 45.000 euro

Wendelmoet Boersema

'Ik heb een paar jaar geneeskunde overwogen. Of iets anders exacts. Ik was zo'n Kies Exact-type. Maar er was ook het klassieke verhaal van de leuke leraar geschiedenis en Rusland als eind-examenonderwerp. Reizen en die taal leren kennen, wilde ik ook. De voorlichting over de studie Slavische talen was verschrikkelijk. De nadruk lag op grammatica. Toch heb ik me ingeschreven. Rusland was in, toen. In mijn jaar waren maar liefst tachtig eerstejaars. Ik kwam erachter dat ik schrijven leuk vond. Ik ging de postdoctorale opleiding journalistiek doen in Rotterdam en kwam bij *Trouw* op de economieredactie terecht. Ze hebben altijd van mij geweten dat ik graag naar Rusland zou gaan. *Trouw* had daar geen vaste correspondent, dus heb ik in 2000 ontslag genomen, maar wel met goede afspraken over maandelijkse bijdragen. Ik heb geen klagen, er is genoeg te doen. Ik zat hier nog maar net of de onderzeeër Koersk zonk, er vloog een tv-toren in brand, en er ging een bom af op het Poesjkinplein. Officieel was ik nog niet eens begonnen. Behalve voor *Trouw* schrijf ik voor *Elsevier* en *Fem Business*. En soms doe ik iets voor Radio 1, *De Standaard* en de Belgische radio. Mijn vriend, die ook Russisch heeft gestudeerd, is meegegaan. Dat scheelt. Hij is muzikant. En we werken deels samen. Hij doet het archief en spot mogelijke onderwerpen. En hij knapt de flat op die we vorig jaar gekocht hebben. Ik heb me vorgenommen hier een jaar of vijf te blijven. In maart hebben we een zontje gekregen. Soms neem ik hem mee op reportage, als het een relaxte reportage is. Maar Moskou is geen stad om een kind te laten opgroeien.'

Michiel Postma (41), Slavische talen 1988-1994 / Werk:
vertaler-redacteur van kookboeken en notulist / Huis: boven-
woning in Groningse Oranjewijk / Huishouden: met Joke
Ruiter (40), kostuumontwerpster, Niels (3) en Hannah (1) /
Bruto jaarsalaris: ca. 33.000 euro (parttime)

Michiel Postma

Foto: Michel de Groot

'Ik deed een poosje sociale geografie en culturele antropologie. Interessant, maar wat moest ik ermee? Ik kookte graag. En goed, volgens anderen. Dus ging ik een koksopleiding doen. Ik werkte vier jaar bij De Brasserie en Het Pakhuis. Maar na verloop van tijd stompte ik af. Het vervelendst vond ik het schoonmaken na afloop. In Het Pakhuis hadden ze niet eens een afwasmachine. Ik schreef me in voor Slavische talen. Het was de tijd dat Rusland begon te ontgooien. Ik vond het spannend wat daar achter het IJzeren Gordijn gebeurde. Tegen het eind van mijn studie ging ik naar Zuid-Duitsland. Mijn vriendin kwam daar vandaan en zij kon hier niet aarden. Ik werkte daar weer als kok, in een bistro, en deed vertaalwerk Duits-Nederlands. Het Slavisch stond ver van mij af. Ook aan mijn bijvak Servo-Kroatisch deed ik niks meer. Dat kwam omdat de oorlog in Joegoslavië begon. Dat hakte erin, ik raakte teleurgesteld in Joegoslavië als land. Terug in Groningen, de relatie was uitgegaan en ik was intussen toch afgestudeerd, kwam ik iemand van de studie tegen die op een vertaalbureau werkte. Zo begon ik met het vertalen van een kunstboek. Later heb ik me geprofileerd als zelfstandig kookboekenvertaler. Ik combineer het koken nu met het vertalen! Jaarlijks doe ik vijftien tot twintig boeken, uit het Duits of Engels. Vertalen of redigeren. Sinds kort ben ik ook verslaggever bij Provinciale Staten. Ik maak notulen van commissievergaderingen. En ik schrijf columns in het blad *Wielerevue*. Sinds kort heb ik weer contact met mijn docente Servo-Kroatisch. We maken plannen om te onderzoeken wat de gastronomische gevolgen zijn van het uiteenvallen van Joegoslavië. Wat zie je daarvan terug in de keukens?'